

บทที่ 2

ความหมาย ประวัติความเป็นมาและหลักการทั่วไปของเครื่องหมายการค้า

1. ความหมายของเครื่องหมายการค้า (Trademark)

เครื่องหมายการค้า หมายถึง เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์หรือตราที่ใช้กับสินค้าหรือบริการ เครื่องหมายที่ให้ความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเป็นพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าใหม่เป็น (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543

เครื่องหมายการค้า หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้าเพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้น แตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

เครื่องหมายบริการ หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับบริการ เพื่อแสดงว่าบริการที่ใช้เครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายบริการนั้น แตกต่างกับบริการที่ใช้เครื่องหมายบริการของบุคคลอื่น

เครื่องหมายรับรอง หมายถึง เครื่องหมายที่เจ้าของเครื่องหมายรับรองใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการของบุคคลอื่น เพื่อเป็นการรับรองเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด ส่วนประกอบ วิธีการผลิต คุณภาพ หรือคุณลักษณะอื่นใดของสินค้านั้น หรือเพื่อรับรองเกี่ยวกับสภาพ คุณภาพ ชนิด หรือคุณลักษณะอื่นใดของบริการนั้น

เครื่องหมายร่วม หมายถึง เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่ใช้หรือจะใช้โดยบริษัทหรือวิสาหกิจในกลุ่มเดียวกัน หรือโดยสมาชิกของสมาคม สหกรณ์ สหภาพ สมาพันธ์กลุ่มบุคคลหรือ องค์กรอื่นใดของรัฐหรือเอกชน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าการใช้เครื่องหมายการค้า นั้นตามปกติโดยตัวเครื่องหมายการค้า นั้นเป็นเพียงเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์เท่านั้น ถ้าหากมิได้ใช้กับสินค้าหรือบริการก็เป็นเพียงเครื่องหมายธรรมดาไม่มีประโยชน์ในตัวเครื่องหมายเอง แต่ถ้าเครื่องหมายการค้า นั้นมีความมุ่งหมายที่จะใช้กับสินค้าหรือบริการเป็นสำคัญ ตัวเครื่องหมายการค้า นั้นก็มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ

2. ประวัติความเป็นมาของเครื่องหมายการค้า

2.1 ประวัติความเป็นมาของเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ

ในต่างประเทศได้ริเริ่มมีการใช้เครื่องหมายการค้าขึ้นในยุคแรกกับเครื่องปั้นดินเผาใน แทรนซิลวานีเย ส่วนในโรมันก็มีการเริ่มใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อให้ทราบถึงแหล่งผลิตหม้อปั้น ดินเผา ซึ่งสัญลักษณ์ดังกล่าวได้กลายเป็นเครื่องหมายที่ใช้ในการค้าเพื่อแยกแยะแสดงการเป็น เจ้าของสินค้าเรื่อยมา ต่อมาในยุคกลาง ซึ่งเป็นช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 5-15 ได้มีการใช้เครื่องหมาย การค้าอย่างแพร่หลายมากขึ้น เช่น เครื่องหมายการค้าสำหรับอาวุธ เสื้อเกราะและผ้า เป็นต้น สำหรับในยุคนี้ได้จำแนกเครื่องหมายการค้าออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เครื่องหมายการค้าทำหน้าที่บ่งชี้แสดงถึงเจ้าของ เป็นลักษณะของเครื่องหมายที่ เจ้าของผลิตไว้กับสินค้าของตน เพื่อให้พวกเขาเขียนหรือกลุ่ที่อ่านหนังสือไม่ออกรู้ว่าเป็นสินค้าของ จ้านายของตน

2. เครื่องหมายการค้าซึ่งได้ทำหน้าที่บอกแหล่งกำเนิดของสินค้า เป็นกรณีที่เครื่องหมาย ที่บังคับให้ต้องติดเครื่องหมายกับสินค้า โดยบทบัญญัติของกฎหมายระเบียบของราชการหรือ ข้อบังคับของสมาคมการค้า โดยเครื่องหมายการค้าที่บังคับให้หมายลงบนสินค้าเพราะว่าหากกรณี สินค้าเกิดชำรุดบกพร่องออกสู่ท้องตลาด ทำให้สามารถทราบถึงแหล่งที่มาของสินค้าว่าผลิตโดย ใคร สามารถหาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษหรือเรียกร้องค่าเสียหายได้ หรือกรณีที่มีสินค้าต่างชาติหรือ นอกเขตลักลอบเข้ามาขายในท้องที่ใดที่บุคคลหนึ่งคนใดมีสิทธิผูกขาดอยู่แล้วเครื่องหมายจึงทำ หน้าที่บอกแหล่งกำเนิดของสินค้าได้

หลังจากที่มีการปฏิวัติทางอุตสาหกรรมในยุคต่างๆ ทำให้การใช้เครื่องหมายการค้า แพร่หลายยิ่งขึ้น เครื่องหมายการค้าได้มีการใช้และพัฒนาต่อเนื่องจนถึงประมาณปี ค.ศ.1601 จึงได้ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเกิดขึ้นในครั้งแรกในประเทศเยอรมัน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ ห้ามมิให้ใช้เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นหรือดัดแปลงเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น และตั้งแต่ ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา หลายๆ ประเทศเริ่มมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าขึ้น และได้มีการขยายความคุ้มครองไปในระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครอง ทรัพย์สินอุตสาหกรรม ค.ศ.1883 หรือข้อตกลงว่าด้วยสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา

นอกจากนี้เครื่องหมายการค้ายังได้ถูกหยิบยกมาเจรจาหารือระดับประเทศสมาชิก องค์การการค้าโลก เพื่อให้มีการขยายความคุ้มครองในระหว่างประเทศสมาชิก และมีผลทำให้

สมาชิกจะต้องบัญญัติกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องตามข้อตกลงว่าด้วยสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา อันเป็นวิวัฒนาการของเครื่องหมายการค้าในยุคปัจจุบัน

2.2 ประวัติความเป็นมาของเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย

ประเทศไทยในอดีตมีโครงสร้างทางสังคมที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน และเป็นประเทศที่มีผลผลิตส่วนใหญ่มาจากการเกษตรกรรม ในยุคสมัยดังกล่าวเครื่องหมายการค้าไม่มีความจำเป็นและไม่มีความสำคัญในทางสังคม ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นประเทศไทยมีความเจริญทางการค้ามากขึ้นตามลำดับและมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น บริษัทในต่างประเทศได้ส่งสินค้าหรือมีการตั้งตัวแทนจำหน่ายสินค้าในประเทศไทย จึงได้มีการรับเอาแนวความคิดในการใช้เครื่องหมายการค้าของต่างชาติมาใช้กับสินค้าของประเทศไทยเพื่อให้เห็นความแตกต่างและทำให้ทราบว่าเป็นสินค้าของประเทศไทย และเมื่อการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามลำดับ รัฐบาลไทยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้เครื่องหมายการค้าและการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยต่อไป รัฐบาลจึงบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อให้ความคุ้มครองกับเครื่องหมายการค้า รับผิดชอบเป็นเครื่องหมายการค้า รวมถึงแก้ไขข้อขัดข้องและเพื่อส่งเสริมการใช้เครื่องหมายการค้าให้มีความแพร่หลายและมีคุณค่าต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

3. หลักการทั่วไปของเครื่องหมายการค้า

3.1 ประเภทเครื่องหมายการค้า

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ได้แบ่งเครื่องหมายการค้าออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องหมายทางการค้า เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับสินค้า เพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายนั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายของผู้อื่น เช่น เอ ไอ เอส (AIS) ดีแทค (DTAC)
2. เครื่องหมายบริการ (Service Mark) เป็นเครื่องหมายที่ใช้กับธุรกิจบริการ เพื่อแสดงว่าบริการ ที่ใช้เครื่องหมายนั้นแตกต่างกับ บริการ ที่ใช้เครื่องหมายของผู้อื่น เช่น รูปดอกจាំปีของการบินไทย
3. เครื่องหมายการรับรอง (Certification Mark) เป็นเครื่องหมายที่ใช้รับรองคุณภาพในสินค้าหรือบริการของผู้อื่น เช่น เครื่องหมายเชลล์ชวานхим

4. เครื่องหมายร่วม (Collective Mark) เป็นเครื่องหมายการค้าหรือบริการที่ใช้โดยบริษัท สมาคม สหกรณ์ สหภาพ สมาพันธ์ หรือรัฐวิสาหกิจ องค์กรในกลุ่มเดียวกัน เช่น รูปช้างในตะกร้อของเครือปูนซีเมนต์ไทย

3.2 วัตถุประสงค์และหน้าที่ของเครื่องหมายการค้า

วัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องหมายการค้าและหน้าที่ของเครื่องหมายการค้า โดยทั่วไป ตัวเครื่องหมายการค้าทำหน้าที่หลายประการที่สำคัญคือ

1. ซึ่ให้เห็นว่าสินค้าหรือบริการซึ่งได้เป็นของเจ้าของเครื่องหมายการค้ารายใด การที่เครื่องหมายการค้าหรือบริการที่ใช้ในการบ่งชี้และแยกแยะตัวสินค้าหรือบริการ ทำให้มีการพัฒนาและยอมรับหลักเครื่องหมายการค้าที่จะนำมาจดทะเบียนได้จะต้องมีลักษณะบ่งเฉพาะของเครื่องหมายการค้า ซึ่งหลักนี้เป็นหลักสำคัญหนึ่งในระบบกฎหมายเครื่องหมายการค้าของทุกประเทศในโลก

2. ซึ่ให้เห็นถึงชื่อเฉพาะของกิจการค้าซึ่งเป็นผู้เสนอสินค้าหรือบริการ (แหล่งกำเนิดสินค้า)

3. ซึ่ให้เห็นถึงคุณภาพโดยเฉพาะของสินค้าหรือบริการที่ใช้เครื่องหมายการค้า นั้น หน้าที่ประการนี้เป็นปัญหาที่มีการโต้เถียงกันมาก โดยมีความเห็นออกเป็นสองฝ่ายคือ

3.1) ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าเครื่องหมายการค้าซึ่ให้เห็นถึงคุณภาพโดยเฉพาะของสินค้าหรือบริการที่ใช้เครื่องหมายการค้า นั้น โดยให้เหตุผลว่า

- เครื่องหมายการค้าในทางปฏิบัติมิได้ใช้ตัวสินค้าหรือบริการใดกิจการหนึ่งเป็นการเฉพาะ เนื่องจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าอาจอนุญาตให้ผู้อื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตนกับสินค้าของผู้อื่นได้ เพื่อเป็นการรักษาความเชื่อถือในดั่งเครื่องหมายการค้า นั้น เจ้าของเครื่องหมายการค้าจึงต้องมีการควบคุมมาตรฐาน คุณภาพ ของสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า นั้น โดยสินค้าจะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพตามที่เจ้าของเครื่องหมายการค้ากำหนด

- เจ้าของเครื่องหมายการค้ามิใช่ผู้ที่รับผิดชอบในด้านการผลิตสินค้า แต่เป็นผู้รับผิดชอบกำหนดในการเลือกสินค้า กระบวนการผลิต วัตถุดิบ ฯลฯ ให้ตรงกับมาตรฐานและคุณภาพตามที่ตนกำหนดไว้ เหตุผลข้อนี้เห็นได้จากทางปฏิบัติสินค้าที่ออกวางขายในท้องตลาดโดยติดเครื่องหมายการค้า นั้น แทบทั้งหมดตัวเจ้าของเครื่องหมายการค้ามิได้เป็นผู้คิดประดิษฐ์ขึ้นเอง แต่เป็นผู้เลือกวัตถุดิบและกระบวนการผลิตเท่านั้น

- ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นมีหน้าที่ต้องทำให้สินค้านั้นมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่เจ้าของเครื่องหมายการค้ากำหนดไว้

3.2) อีกฝ่ายหนึ่งว่า เครื่องหมายการค้ามิได้ชี้ให้เห็นถึงคุณภาพโดยเฉพาะของสินค้าหรือบริการที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้น โดยให้เหตุผลว่า

- ตามปกติเจ้าของเครื่องหมายการค้าแม่มีหน้าที่ต้องรักษาคุณภาพมาตรฐานสินค้าให้อยู่ในระดับเดิม แต่ในทางปฏิบัตินั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอแต่เครื่องหมายการค้ายังคงเดิม เช่น ในกรณีที่ผลิตสินค้าออกมาเป็นรุ่นในที่นี้จะขอยกตัวอย่างคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ที่เกิดออกมาจะต้องมีการพัฒนาและมีข้อแตกต่างจากคอมพิวเตอร์รุ่นเดิม แต่ก็ไม่สามารถที่จะบอกได้ว่าคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ที่จะออกมาจะดีกว่าคอมพิวเตอร์รุ่นเก่าทุกประการหรือมีมาตรฐานเช่นเดียวกับคอมพิวเตอร์รุ่นเก่า นอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยีก็มีส่วนทำให้บทบาทของกฎหมายเปลี่ยนไปตามกระแสโลก เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับความปลอดภัย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกระแสความนิยม แฟชั่น หรือกลไกการตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง รูปแบบคุณภาพของสินค้าทั้งสิ้น เพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป

- เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสินค้าหรือไม่ ถ้าดูจากตัวบทกฎหมายเจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสินค้าได้แต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสินค้าเป็นไปในทางที่ทำให้คุณภาพของสินค้าด้อยลง ผู้บริโภคอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยไม่บริโภคสินค้านั้นอีกก็ได้ ซึ่งความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ในปัจจุบันๆ ได้มีการอภิปรายโต้เถียงกันโดยทั่วไป แต่ก็ยังไม่มียุทธวิธีแนวทางเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

4. หน้าที่ในการ โฆษณาเพื่อการส่งเสริมการขาย หน้าที่ที่กล่าวมาในเบื้องต้นในทางปฏิบัติสามารถที่จะผสมผสานเข้าไปด้วยกันได้และในการใช้เครื่องหมายการค้าปัจจุบันก็ได้มีการผสมผสานหน้าที่ต่างๆ ของเครื่องหมายการค้าเข้าด้วยกัน (ชัชชัย ศุภผลศิริ, 2536, หน้า 8-12)

3.3 ประโยชน์ของเครื่องหมายการค้า

โดยที่ในปัจจุบัน โลกมีการคมนาคมขนส่งที่ก้าวหน้าขึ้นมาก รวมตลอดถึงการสื่อสารติดต่อระหว่างประเทศสามารถสื่อสารติดต่อกันอย่างง่ายดาย เป็นผลให้การค้าขายระหว่างประเทศมีการพัฒนาขยายตัวเติบโตอย่างรวดเร็ว สินค้าต่างๆ ที่ส่งไปขายต่างก็คิดเครื่องหมายการค้าเพื่อให้ผู้ซื้อสามารถแยกแยะสินค้าได้ เครื่องหมายการค้าจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในวงการค้าขายระหว่างประเทศโดยเฉพาะเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายเป็นตราสินค้าที่สร้างความมั่นคงให้กับเจ้าของเครื่องหมาย ส่งเสริมการขาย ส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศขยายตัวเติบโตขึ้น

3.4 ความสำคัญทางเศรษฐกิจของเครื่องหมายการค้า

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสาร อินเทอร์เน็ต การเดินทางติดต่อไปมาหาสู่เป็นไปด้วยความสะดวก การค้าโลกได้มีการพัฒนา และมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมายมหาศาล สินค้าต่างๆที่ผลิตและออกนำมาจำหน่ายแพร่หลายไปทั่วโลก จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าเพื่อให้สาธารณชนผู้บริโภคและผู้ให้บริการสารตแยกแยะได้ว่าสินค้านั้นเป็นของผู้ใด แหล่งกำเนิดจากที่ใด ซึ่งเครื่องหมายการค้าปัจจุบันมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากจัดเป็นทรัพย์สินที่เป็นต้นทุนที่สำคัญในการประกอบกิจการค้า

3.5 วัตถุประสงค์ของการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า

การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า/ตราสินค้านั้น แสดงถึงสิทธิและความเป็นเจ้าของของผู้ที่ได้จดทะเบียน ซึ่งจะได้อำนาจคุ้มครองตามกฎหมาย ป้องกันผู้อื่นลอกเลียน ก่อให้เกิดความเสียหายทางธุรกิจ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ดังนี้

1. เครื่องหมายการค้า ที่จดทะเบียนแล้วจะมีอายุการคุ้มครอง 10 ปี เมื่อครบกำหนดสามารถที่จะต่ออายุได้เป็นคราวๆ คราวละ 10 ปี
2. มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าของท่าน
3. มีสิทธิในการทำสัญญาอนุญาตหรือ โอนสิทธิ ให้ผู้อื่นใช้เครื่องหมายการค้าของท่าน
4. มีสิทธิฟ้องร้องและเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ ในกรณีที่มีผู้ละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าของท่าน

3.6 ลักษณะเครื่องหมายการค้าที่ขอจดทะเบียน

ลักษณะเครื่องหมายการค้าที่ขอจดทะเบียนได้ต้องประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

1. มีลักษณะบ่งเฉพาะ หลักการในเรื่องลักษณะเฉพาะของเครื่องหมายเป็นหลักการที่สำคัญที่สัมพันธ์กับความหมายและหน้าที่ของเครื่องหมายการค้า กล่าวคือเครื่องหมายการค้าจะต้องมีการใช้กับสินค้า เพื่อแสดงให้เห็นว่าสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบการค้ารายหนึ่งผิดแผกแตกต่างกับสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบการค้ารายอื่น ดังนั้นถ้าเครื่องหมายมีลักษณะสามัญโดยไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะแล้ว เครื่องหมายนั้นก็ไม่สามารถที่จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของสินค้าที่ติดเครื่องหมายนั้นกับสินค้าของผู้อื่นได้ ลักษณะบ่งเฉพาะ ของเครื่องหมายการค้าอาจเป็นไปในลักษณะบ่งเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในตัวเครื่องหมายนั้นเอง หรือเป็นลักษณะบางเฉพาะที่เกิดจากการใช้ ซึ่งเครื่องหมายนั้นมิได้มีลักษณะบ่งเฉพาะในตัวเองแต่เกิดลักษณะบ่งเฉพาะจากการใช้เครื่องหมายจนสาธารณชนรู้จัก และแยกแยะได้ว่าสินค้าหรือบริการที่ใช้เครื่องหมายการค้าานั้น

แตกต่างกับสินค้าหรือบริการของผู้อื่น บางครั้งเรียกลักษณะบ่งเฉพาะที่เกิดจากการใช้ว่าความหมายที่สองหรือความหมายชั้นทุติยภูมิ

นอกจากนี้เครื่องหมายการค้าใดที่ได้รับจากการจดทะเบียนแล้ว เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้น ดังนั้นถ้ายอมรับให้นำเครื่องหมายที่มีลักษณะสามัญที่สาธารณชนใช้กัน โดยทั่วไป นำมาขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้แล้วผลเท่ากับว่าเครื่องหมายสามัญนั้นสาธารณชนทั่วไปไม่สามารถที่จะใช้ได้ ดังนั้นลักษณะบ่งเฉพาะจะทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้านั้นทราบและเข้าใจได้ว่า สินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างไปจาก สินค้าอื่น หรือมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ให้ถือว่ามีลักษณะบ่งเฉพาะ

1.1 ชื่อตัว ชื่อสกุลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เป็นชื่อสกุลตามความหมายอันเข้าใจกันโดยธรรมดา ชื่อเต็มของนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือชื่อในทางการค้าที่แสดงโดยลักษณะพิเศษ และไม่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง

1.2 คำหรือข้อความอันไม่ได้ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้านั้นโดยตรง และไม่เป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

1.3 กลุ่มของสีที่แสดงโดยลักษณะพิเศษ หรือตัวหนังสือ ตัวเลข หรือคำที่ประดิษฐ์ขึ้น

1.4 ลายมือชื่อของผู้จดทะเบียนหรือของเจ้าของเดิมของกิจการของผู้จดทะเบียนหรือลายมือชื่อของบุคคลอื่น โดยได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้นแล้ว

1.5 ภาพของผู้จดทะเบียนหรือของบุคคลอื่น โดยได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้นแล้ว หรือในกรณีที่บุคคลนั้นตายแล้ว โดยได้รับอนุญาตจากบุพการี ผู้สืบสันดาน และคู่สมรสของบุคคลนั้นถ้ามี แล้ว

1.6 ภาพที่ประดิษฐ์ขึ้น

2. ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ซึ่งในเรื่องนี้มีความสัมพันธ์กับการคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนรวมของภาครัฐ เกี่ยวกับความมั่นคงและรัฐประศาสน์นโยบายในการปกครอง

3. ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว

หลักการนี้เป็นไปตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในเรื่องสิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

3.7 ลักษณะของเครื่องหมายการค้าที่ห้ามจดทะเบียน

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายห้ามทำการจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้า มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ตราแผ่นดิน พระราชลัญจกร ลัญจกรในราชการ ตราจักรี ตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตราประจำตำแหน่ง ตราประจำกระทรวง ทบวง กรม หรือตราประจำจังหวัด
2. ธงชาติของประเทศไทย ธงพระอิสริยยศ หรือธงราชการ
3. พระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย พระปรมาภิไธยย่อ พระนามาภิไธยย่อ หรือนามพระราชวงศ์
4. พระบรมฉายาลักษณ์ หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือรัชทายาท
5. ชื่อ คำ ข้อความ หรือเครื่องหมายใด อันแสดงถึงพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือพระราชวงศ์
6. ธงชาติหรือเครื่องหมายประจำชาติของรัฐต่างประเทศ ธงหรือเครื่องหมายขององค์การระหว่างประเทศ ตราประจำประมุขของรัฐต่างประเทศ เครื่องหมายราชการและเครื่องหมายควบคุมและรับรองคุณภาพสินค้าของรัฐต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือชื่อและชื่อย่อของรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น
7. เครื่องหมายราชการ เครื่องหมายกาชาด นามกาชาด หรือกาเจนีวา
8. เครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกับเหรียญ ใบสำคัญ หนังสือรับรองประกาศนียบัตร หรือเครื่องหมายอื่นใดอันได้รับเป็นรางวัลในการแสดงหรือประกวดสินค้าที่รัฐบาลไทย ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐของประเทศไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศได้จัดให้มีขึ้น เว้นแต่ผู้ขอจดทะเบียนจะได้รับเหรียญ ใบสำคัญ หนังสือรับรองประกาศนียบัตร หรือเครื่องหมายเช่นนั้น เป็นรางวัลสำหรับสินค้านั้น และใช้เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องหมายการค้านั้น แต่ทั้งนี้ ต้องระบุปฏิทินที่ได้รับรางวัลด้วย
9. เครื่องหมายที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือรัฐประศาสน์นโยบาย
10. เครื่องหมายที่เหมือนกับเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือคล้ายกับเครื่องหมายดังกล่าว จนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ก็ตาม
11. เครื่องหมายที่คล้ายกับ (1) (2) (3) (4) (5) (6) หรือ (7)
12. สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
13. เครื่องหมายอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

3.8 การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

1. เครื่องหมายการค้าจำเป็นต้องเป็นเครื่องหมายที่เจ้าของประสงค์จะใช้เครื่องหมายการค้าเฉพาะกับสินค้าที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนไว้

2. เครื่องหมายบริการ นั้นจะต้องเป็นเครื่องหมายที่เจ้าของประสงค์จะใช้เครื่องหมายการค้าเฉพาะกับการบริการที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนไว้

3. เครื่องหมายรับรอนั้น ผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายรับรอนั้น ที่จะเป็นผู้รับรองสินค้าของบุคคลอื่น หรือการบริการของบุคคลอื่นเท่านั้น จะรับรองสินค้าหรือการบริการของตนเองไม่ได้ เพราะกฎหมายห้ามไว้ และหากผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายรับรองฝ่าฝืน โดยไปรับรองสินค้าหรือการบริการของตนเอง ย่อมมีความผิดทางอาญา ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ในการจดทะเบียนเครื่องหมายรับรอนั้น จะต้องมีข้อบ่งชี้ว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรอง โดยข้อบ่งชี้จะต้องระบุถึง

3.1 แหล่งกำเนิด หมายถึงสถานที่ซึ่งเป็นที่มา หรือที่ผลิต หรือที่ประกอบหรือที่เริ่มกิจการของสินค้าหรือบริการที่จะรับรอง

3.2 ส่วนประกอบ หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่ใช้ประกอบเป็นสินค้าหรือบริการที่จะรับรอง

3.3 วิธีการผลิต หมายถึงกรรมวิธีการผลิตสินค้าหรือวิธีการให้บริการโดยสังเขป

3.4 คุณภาพ หมายถึงลักษณะที่เป็นส่วนดีหรือลักษณะประจำของสินค้าหรือบริการที่จะรับรอง

3.5 คุณลักษณะอื่นใดของสินค้าหรือบริการที่จะรับรอง หมายถึงส่วนลักษณะย่อยๆ ของสินค้าหรือการบริการที่จะรับรอง

3.6 หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรอง หมายถึงหลักเกณฑ์ในการขอใช้และอนุญาตให้ใช้ วิธีการขอใช้และอนุญาตให้ใช้ เงื่อนไขในการขอใช้และอนุญาตให้ใช้ มาตรการในควบคุมคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่จะรับรอง เป็นต้น

นอกจากข้อบ่งชี้ที่จะต้องกำหนดขึ้นมามากแล้ว ผู้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองจะแสดงให้เห็นนายทะเบียนเห็นว่าตนมีความสามารถเพียงพอที่จะรับรองคุณลักษณะของสินค้าหรือบริการตามที่ระบุไว้ในข้อบ่งชี้ด้วย

4. เครื่องหมายร่วมกัน เป็นการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการ เพื่อใช้หรือจะใช้โดยกลุ่มบริษัทหรือวิสาหกิจร่วมค้าในกลุ่มเดียวกัน หรือโดยบุคคลที่เป็นสมาชิกของสมาคม สหกรณ์ สหภาพ สมาพันธ์ หรือโดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรอื่นใดของรัฐหรือเอกชน มีลักษณะเป็นเครื่องหมายที่เจ้าของเครื่องหมายในขณะที่ยื่นขอจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายรับรอง ยินยอมให้สมาชิกในกลุ่มบริษัท วิสาหกิจ ในเครือข่ายการค้าของตนเอง

มาใช้เครื่องหมายร่วมกันได้ เป็นเครื่องหมายที่สื่อความหมายถึงการรวมกลุ่มของการประกอบธุรกิจ ในเครือข่ายการค้าร่วมกันในสินค้าหรือการบริการที่เหมือนกัน เป็นเสมือนสัญลักษณ์แห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่สมาชิกที่ใช้เครื่องหมายร่วมกันเอง

3.9 สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้า

เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจะต้องนำเครื่องหมายไปจดทะเบียนหรือได้ใช้เครื่องหมายการค้าแล้ว ระบบการคุ้มครองกฎหมายจะให้สิทธิต่างๆ ดังนี้

1. สิทธิแต่ผู้เดียว สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภทเป็นสิทธิแต่ผู้เดียว โดยสิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของเครื่องหมายการค้า ได้แก่สิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้

2. การคุ้มครองสิทธิ ในเรื่องการคุ้มครองสิทธิ ผู้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าอาจจะระบุไว้ในคำขอจดทะเบียนว่าประสงค์จะได้รับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าสิด ถ้าไม่ระบุไว้กฎหมายให้ถือว่าได้จดทะเบียนไว้ทุกสิทธิ

3. การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้คือ

3.1 จะต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดกล่าวคือต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อทนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า

3.2 จะต้องกำหนดเงื่อนไขหรือข้อกำหนดในการควบคุมคุณภาพของสินค้า (พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 68 วรรคสาม (1))

3.3 จะต้องระบุสินค้าที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า

3.4 การระบุลักษณะการใช้สิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ (พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 68 วรรคสาม (2)) สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าในปัจจุบันทำกันใน 3 รูปแบบคือ

3.4.1 สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยไม่เด็ดขาด (Non-Exclusive Licensing Agreement)

3.4.2 สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่ผู้เดียว (Sole Licencing Agreement)

3.4.3 สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยเด็ดขาด (Exclusive Licensing Agreement)

4. การโอนสิทธิและการรับมรดก แยกออกได้ 2 กรณีดังนี้

4.1 สิทธิในคำขอจดทะเบียนนั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 สามารถโอนกันทางนิติกรรมหรือรับมรดกกันได้ โดยผู้โอนหรือผู้รับโอนจะต้องแจ้งให้นาย

ทะเบียนทราบก่อนการจดทะเบียนเครื่องหมาย และต้องแนบสัญญาโอนที่ลงลายมือชื่อผู้โอนด้วย ในกรณีการรับมรดก ทายาทหรือผู้จัดการมรดกต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบก่อนจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เช่นกัน

4.2 สิทธิในเครื่องหมายการค้า การ โอน หรือการรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้า จะต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดคือทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า เฉพาะกรณีการ โอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าจะต้องทำสัญญาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอนและรับโอน

5. การฟ้องคดี การฟ้องร้องคดีกับเครื่องหมายการค้าแยกออกได้ดังนี้คือ

5.1 การฟ้องคดีอาญา การฟ้องคดีเกี่ยวกับการกระทำต่อสิทธิในเครื่องหมายการค้า ปัจจุบันประเทศต่างๆ ได้มีการขยายการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในทางอาญาออกไป โดยให้คุ้มครองดังนี้

5.1.1 ความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้า

5.1.2 ความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้า

5.1.3 ความผิดฐานนำเข้า จำหน่าย ให้บริการเครื่องหมายปลอม

5.1.4 ความผิดฐานแสดง จำหน่าย ให้บริการเครื่องหมายที่มีได้จดทะเบียนในประเทศว่าเป็นเครื่องหมายที่ได้จดทะเบียนในประเทศ

5.2 การฟ้องคดีแพ่ง โดยหลักเป็นการฟ้องในกรณีต่อไปนี้

5.2.1 เพื่อป้องกันสิทธิในเครื่องหมายการค้า หรือแก้ไขการกระทำละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า

5.2.2 เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

5.2.3 เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาในเรื่องอื่นๆ

3.10 คุณลักษณะของเครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายการค้าที่ใช้ในการประกอบธุรกิจแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายร่วม เครื่องหมายทั้ง 4 ประเภทดังกล่าวมีลักษณะประจำตัวของเครื่องหมายที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังนี้

1. การใช้เครื่องหมาย เครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนไว้แล้ว ผู้ที่ได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายจะเป็นผู้มีสิทธิใช้เครื่องหมายนั้นสำหรับสินค้าหรือบริการที่ได้จดทะเบียนไว้

2. การฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าได้กำหนดให้ผู้ที่จดทะเบียนมีสิทธิในการใช้เครื่องหมายนั้นเพียงผู้เดียว แต่หากมีบุคคลอื่นนำเครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกันไปใช้กับสินค้าหรือบริการอย่างเดียวกับที่ได้จดทะเบียนไว้ ผู้ที่เป็นเจ้าของเครื่องหมายมีสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญากลางและการค้าระหว่างประเทศได้ เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายหรือเรียกค่าเสียหายทดแทน

3. การจำหน่ายหรือโอนสิทธิในเครื่องหมาย เจ้าของเครื่องหมายมีสิทธิที่จะจำหน่ายหรือโอนสิทธิในเครื่องหมายของตนให้กับบุคคลอื่น ๆ ได้ แต่มีเงื่อนไขดังนี้

3.1 ต้องระบุว่าเป็นการโอนพร้อมกับกิจการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ หรือโอนเฉพาะเครื่องหมายเพียงอย่างเดียว

3.2 หากเครื่องหมายที่จะโอนนั้นมีการจดทะเบียนไว้เป็นเครื่องหมายชุด จะโอนได้ ต้องโอนเครื่องหมายทั้งชุดพร้อมกัน

3.3 จะต้องจดทะเบียนการโอนต่อนายทะเบียน

สำหรับเครื่องหมายรับรอนั้น ถ้าจะโอนสิทธิในเครื่องหมายรับรอง ผู้รับโอนเครื่องหมายรับรองจะต้องสามารถแสดงต่อนายทะเบียนได้ว่า ตนมีความสามารถเพียงพอที่จะรับรองคุณลักษณะของสินค้าหรือบริการตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองด้วย การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับโอนจะต้องแสดงความสามารถต่อนายทะเบียนเนื่องมาจากการจดทะเบียนเครื่องหมายรับรอนั้น ผู้ขอจดทะเบียนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะในการที่จะรับรองสินค้าหรือบริการนั้นๆ ได้ ดังนั้น ผู้รับโอนที่จะขอรับโอนสิทธิในเครื่องหมายรับรองมาจากเจ้าของเดิม ก็จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรองสินค้าหรือบริการตามที่ข้อบังคับว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองกำหนดไว้ด้วยเช่นกัน

4. การอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมาย เจ้าของเครื่องหมายที่ได้จดทะเบียนไว้มีสิทธิอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายนั้นสำหรับสินค้าหรือบริการที่ได้จดทะเบียนไว้ทั้งหมดหรือบางส่วนได้ แต่จะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียน

แต่ถ้าเป็นเครื่องหมายรับรองผู้ที่จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายรับรองเท่านั้น ที่จะเป็นผู้ไปรับรองสินค้าหรือการบริการของบุคคลอื่น จะอนุญาตให้บุคคลอื่นเป็นผู้รับรองโดยใช้เครื่องหมายรับรอนั้นไม่ได้ และเมื่อเจ้าของเครื่องหมายรับรองได้ไปรับรองสินค้าหรือบริการของบุคคลแล้ว บุคคลนั้นก็มีสิทธิใช้เครื่องหมายรับรอนั้นควบคู่ไปกับเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการของตนเองได้ โดยเจ้าของเครื่องหมายรับรองจะต้องทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อเจ้าของเครื่องหมายรับรองมอบให้ไว้ ไม่ต้องนำหนังสือนั้นไปจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายฯ เหมือนการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการ

สำหรับเครื่องหมายร่วมนั้น ไม่มีการจดทะเบียนอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายร่วม เนื่องจาก โดยผลการขอจดทะเบียนเครื่องหมายร่วมเป็นการขอจดทะเบียนโดยเจ้าของผู้จดทะเบียนยินยอม ให้บุคคลอื่นเข้าร่วมใช้เครื่องหมายนั้นแล้วตั้งแต่ต้น หากจะมีการอนุญาตให้บริษัทหรือวิสาหกิจอื่น ใดรายใหม่มาเข้าร่วมใช้เครื่องหมายร่วมเพิ่มเติม ก็ทำได้โดยการยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม ระบุรายชื่อสมาชิกที่เข้าใหม่แทนการจดทะเบียนสัญญาอนุญาตฯ

3.11 การซื้อขายหรือโอนเครื่องหมายการค้าที่อยู่ระหว่างยื่นคำขอจดทะเบียน

ในระหว่างที่เจ้าของเครื่องหมายการค้ายื่นคำขอจดทะเบียน ถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้รับการจดทะเบียนก็สามารถทำการโอนเครื่องหมายการค้าได้ โดยให้ผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือผู้ที่ จะรับโอนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยื่นคำขอโอนสิทธิในคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า พร้อมแนบสัญญา โอนเครื่องหมายการค้าซึ่งมีการลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน สำเนาบัตรประจำตัวของผู้โอนและผู้รับ โอนหรือต้นฉบับหนังสือรับรองนิติบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันยื่นคำขอโอนพร้อม ค่าธรรมเนียมการโอนคำขอละ 1,000 บาท แต่ถ้าผู้โอนและผู้รับโอนมายื่นคำขอโอนด้วยกันก็ไม่ จำเป็นต้องมีสัญญา เพียงแต่ผู้โอนและผู้รับโอนลงลายมือชื่อในคำขอโอนต่อหน้านายทะเบียน และ แนบสำเนาบัตรประจำตัวหรือหนังสือรับรองนิติบุคคลแล้วแต่กรณี

3.12 การซื้อขายหรือโอนเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว

วิธีการ โอนเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วนั้น ไม่ได้แตกต่างจากการ โอนเครื่องหมายการค้าที่ยังไม่ได้รับการจดทะเบียนแต่อย่างใด โดยผู้โอนหรือผู้รับโอนฝ่ายใดฝ่าย หนึ่งยื่นคำขอโอนพร้อมแนบต้นฉบับสัญญาโอนลงลายมือชื่อทั้งฝ่ายผู้โอนและผู้รับโอน หนังสือ สำคัญแสดงการจดทะเบียนและสำเนาบัตรประจำตัวของทั้งสองฝ่ายหรือหนังสือรับรองนิติ บุคคลแล้วแต่กรณีพร้อมชำระค่าธรรมเนียมการโอนเครื่องหมายการค้าคำขอละ 1,000 บาท การ โอนเครื่องหมายการค้ากรณีที่ผู้โอนและผู้รับโอนเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลต่างประเทศ ให้ยื่นคำ ขอโอนเครื่องหมายการค้า พร้อมสัญญาโอนหรือหลักฐานการโอนที่มีโนตารีพับลีรับรอง อำนาจการลงลายมือชื่อของผู้โอนและผู้รับโอน และหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน โดย เอกสารต่างๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศจะต้องแปลเป็นภาษาไทยที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับ มาด้วยเสมอ การโอนเครื่องหมายการค้าอันกฎหมายมิได้บังคับว่าเจ้าของหรือผู้รับโอนเครื่องหมาย การค้าจะต้องมาดำเนินการโอนเครื่องหมายการค้าด้วยตนเอง ดังนั้นแต่ละฝ่ายหรือฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งก็อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาดำเนินการแทนก็ได้ โดยยื่นคำขอตั้งตัวแทนพร้อมแนบ หนังสือมอบอำนาจที่ติดอากรแสตมป์ 30 บาท สำหรับการตั้งตัวแทนหนึ่งคน ในกรณีที่ผู้รับโอน

เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลต่างประเทศ กฎหมายบังคับว่าต้องมีตัวแทนหรือสถานที่ติดต่อได้อยู่ในประเทศไทยด้วย

เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนเอาไว้เป็นเครื่องหมายชุดหากจะทำการซื้อขายหรือโอนกันกฎหมายบังคับว่าต้องทำการโอนกันทั้งชุด จะโอนเพียงเครื่องหมายใดเครื่องหมายหนึ่งไม่ได้ ดังนั้นก่อนที่จะตกลงทำการซื้อขายกันควรที่จะต้องตรวจสอบก่อนว่าเครื่องหมายการค้า นั้นเป็นเครื่องหมายชุดหรือไม่ หากเป็นเครื่องหมายชุดในชุดนั้นมีก็เครื่องหมายที่เป็นชุดกันเพื่อจะได้ดำเนินการโอนให้ผู้รับโอนพร้อมกันให้ถูกต้อง เมื่อมีการโอนเครื่องหมายการค้ากันแล้วผลที่จะได้รับก็คือเจ้าของเครื่องหมายการค้าย่อมได้รับค่าตอบแทนจากการซื้อขาย ส่วนจะเป็นจำนวนมากน้อยเท่าใดก็ขึ้นอยู่กับตกลงของผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งส่วนใหญ่จะพิจารณาจากความมีชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้าหรือการได้รับความไว้วางใจจากผู้บริโภค เมื่อผู้ซื้อได้รับโอนเครื่องหมายการค้าแล้วผู้ซื้อก็จะกลายเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้นกับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ หากมีผู้อื่นนำเครื่องหมายการค้านี้ไปใช้โดยไม่ได้รับความยินยอมก็สามารถที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายได้และนอกจากนี้ยังได้รับประโยชน์จากความมีชื่อเสียงหรือความน่าเชื่อถือของเครื่องหมายการค้า นั้นในการทำธุรกิจการค้า

3.13 การเลียนเครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายการค้า เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการค้าคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า นั้นเป็นของตนเอง ทำให้ผู้บริโภคจดจำหรือเรียกขานได้ง่ายสามารถแยกแยะความแตกต่างของสินค้าเดียวกันที่ใช้เครื่องหมายการค้าต่างกัน ได้ การจะทำให้ผู้บริโภครู้จักและเกิดความไว้วางใจสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า นั้นได้อาจต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนานหรือต้องลงทุนลงแรงพอสมควรกว่าเครื่องหมายการค้าจะเป็นที่รู้จักแพร่หลาย จึงมักเกิดกรณีที่มีผู้อื่นแสวงหาผลประโยชน์จากความมีชื่อเสียงในเครื่องหมายการค้า นั้น โดยใช้เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือลอกเลียนแบบโดยทำให้มีส่วนเหมือนบ้าง ไม่เหมือนบ้าง เพื่อทำให้ผู้ซื้อเกิดการเข้าใจผิดคิดว่าเป็นสินค้าของเจ้าของรายเดียวกัน

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าพ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 กำหนดให้ เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้น สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ดังนั้นหากบุคคลอื่นนำเครื่องหมายการค้าดังกล่าวไปใช้หรือลอกเลียนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของย่อมมีความผิดตามกฎหมายเครื่องหมายการค้าโดยกฎหมายได้กำหนดโทษไว้ จำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าหากมีผู้เลียนเครื่องหมายการค้าของ

ผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้วนอกราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้น กฎหมายอาญาได้กำหนดโทษไว้ จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีที่กำลังข้างต้นเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วโดยเจ้าของสามารถฟ้องร้องให้ระงับการใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวและเรียกค่าเสียหายจากผู้ที่น่าเครื่องหมายการค้าไปใช้หรือลอกเลียนโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่หากเจ้าของมิได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้จะไม่สามารถฟ้องร้องเอาผิดแก่ผู้ที่เอาเครื่องหมายการค้าของตนไปใช้หรือลอกเลียนได้ เนื่องจากเครื่องหมายการค้าไม่ได้รับการจดทะเบียนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

3.14 การปลอมเครื่องหมายการค้า

ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการค้าหลายรายได้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันออกมาวางขายในท้องตลาด โดยสินค้าของผู้ประกอบการค้าแต่ละรายมีคุณภาพแตกต่างกันออกไป ซึ่งสิ่งที่ทำให้ผู้ซื้อสามารถแยกแยะความแตกต่างของสินค้าเหล่านั้นได้คือ เครื่องหมายการค้า อันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ที่เจ้าของแต่ละรายได้คิดขึ้นมาใช้กับสินค้าของตน และมีไม่น้อยที่เจ้าของสามารถทำให้สินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของตนมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค แต่เจ้าของเครื่องหมายการค้ามักจะประสบกับปัญหากรณีมีผู้อื่นทำการปลอมเครื่องหมายการค้าของตนหรือนำสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมดังกล่าวมาขายทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นได้รับความเสียหาย ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 กำหนดให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว ในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ ดังนั้นหากมีบุคคลอื่นทำการปลอมเครื่องหมายการค้าหรือนำสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมดังกล่าวมาขายย่อมมีความผิดตามกฎหมายเครื่องหมายการค้าซึ่งกฎหมายกำหนดโทษไว้ว่า จำคุกไม่เกินสี่ปีหรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกรณีที่ทำการปลอมเครื่องหมายการค้าหรือขายสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมที่ได้จดทะเบียนไว้นอกราชอาณาจักรก็มีความผิดตามกฎหมายอาญาซึ่งกำหนดโทษไว้ว่า จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ปลอมเครื่องหมายการค้าหรือผู้ที่นำสินค้าซึ่งใช้เครื่องหมายการค้าปลอมมาขายกฎหมายกำหนดไว้ว่าต้องรับโทษเช่นเดียวกัน โดยเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนเอาไว้สามารถฟ้องร้องเอาผิดได้ทั้งผู้ที่ปลอมหรือผู้ที่นำสินค้าซึ่งใช้เครื่องหมายการค้าปลอมดังกล่าวมาขาย แม้ว่าสินค้าที่นำมาขายจะเป็นสินค้าที่ผ่านการใช้แล้ว

หรือที่เรียกกันว่าสินค้ามือสองก็ตาม หากเป็นสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมก็ย่อมมีความผิดตามกฎหมาย

ทั้งนี้กฎหมายให้ความคุ้มครองเฉพาะเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้นที่จะฟ้องร้องในกรณีดังกล่าวข้างต้นได้ แต่สำหรับเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนเอาไว้แม้จะมีสิทธิใช้เครื่องหมายการค้าของตนได้ แต่ก็ไม่มีสิทธิที่จะฟ้องร้องป้องกันไม่ให้คนอื่นทำการปลอมหรือนำสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมดังกล่าวมาขายได้ เพราะเครื่องหมายการค้าจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเครื่องหมายการค้า เมื่อได้รับจดทะเบียนแล้วเท่านั้น

4. ประวัติความเป็นมาการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

4.1 ประวัติความเป็นมาการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ

เครื่องหมายการค้าได้มีการใช้มาตั้งแต่ยุคโบราณมาพันปีต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าได้บัญญัติไว้เป็นกฎหมายครั้งแรกประมาณปี ค.ศ.1601 ที่ประเทศเยอรมัน มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความคุ้มครองห้ามมิให้นำเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นไปใช้โดยมิได้รับอนุญาต จนถึงปี ค.ศ. 1618 สหราชอาณาจักรได้วินิจฉัยวางหลักคุ้มครองเครื่องหมายการค้า โดยวางหลักเกณฑ์ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิฟ้องผู้ละเมิดที่นำเครื่องหมายการค้าของตนไปใช้กับสินค้าที่ไม่มีคุณภาพเพื่อให้ผู้ซื้อหลงผิด หลังจากนั้นในปี ค.ศ.1742 สหราชอาณาจักรได้พิพากษากลับหลักการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า โดยวางหลักเกณฑ์ใหม่ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่มีสิทธิฟ้องผู้ละเมิดที่นำเครื่องหมายการค้าของตนไปใช้กับสินค้าที่ไม่มีคุณภาพเพื่อให้ผู้ซื้อหลงผิด เพราะจะทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถที่จะผูกขาดการผลิตแต่เพียงผู้เดียว (เสาวลักษณ์ จุลพงศธร, 2530, หน้า 5-8)

ต่อมาในปี ค.ศ.1824 สหราชอาณาจักรได้วางหลักคุ้มครองเครื่องหมายการค้า โดยคุ้มครองสาธารณชนที่ถูกหลอกลวง ในปี ค.ศ.1875 อังกฤษได้ออกกฎหมาย โดยได้วางหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะเครื่องหมายการค้าที่จะนำมาขอจดทะเบียนได้ และหลักเกณฑ์ในการรับจดทะเบียน หลังจากนั้นในปี ค.ศ.1919 จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องระบบการจดทะเบียนจนถึงปี ค.ศ.1938 ได้ออกกฎหมายมาบังคับใช้จวบจนถึงปัจจุบัน (อุไรวรรณ เ गरุงเรือง, 2531, หน้า 4-6)

ปัจจุบันการคุ้มครองที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าของทุกประเทศในโลกจัดอยู่ในประเภทกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับกฎหมายระหว่าง

ประเทศที่มีความยืดหยุ่นมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงขึ้นกับการเสนอแนวความคิดของบรรดาประเทศสมาชิกที่ประสงค์จะให้กฎหมายนี้เป็นประโยชน์ต่อชาติของตนมากที่สุด และแก้ไขเพิ่มเติมโดยการประชุมลงมติของบรรดาประเทศสมาชิก กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในปัจจุบันมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับ การเจรจาต่อรองเป็นกฎหมายที่เคลื่อนไหวอย่างไม่หยุดนิ่งตามกระแสพัฒนาการของโลก กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบันที่มีประเทศต่างๆ ในสัปดาห์และนำหลักในการคุ้มครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับนั้น ไปบัญญัติคุ้มครองเครื่องหมายการค้าไว้ในกฎหมายภายในประเทศของตน ที่สำคัญมีดังนี้

1. อนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ถือเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่เก่าที่สุดในโลก ความเป็นมาของอนุสัญญากรุงปารีสสืบเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศขาดบทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ มีสาเหตุจากความแตกต่างของกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ จึงเกิดแนวความคิดในการผสมผสานสร้างความกลมกลืนในเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม โดยได้มีการเจรจาและสามารถลงนามครั้งแรกระหว่างประเทศผู้ก่อตั้ง 9 ประเทศคือ ฝรั่งเศส เบลเยียม โปรตุเกส สเปน อิตาลี สวิตเซอร์แลนด์ อังกฤษ บราซิล และตูนิเซียในปี ค.ศ. 1883 อนุสัญญาดังกล่าวมีผลใช้บังคับในวันที่ 7 มิถุนายน ค.ศ.1884 อนุสัญญาดังกล่าวจนถึงปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม 7 ครั้ง ดังนี้คือ

ครั้งที่ 1 ค.ศ.1900 ที่กรุงบรัสเซล ประเทศเบลเยียม

ครั้งที่ 2 ค.ศ.1911 ที่กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา

ครั้งที่ 3 ค.ศ.1925 ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์

ครั้งที่ 4 ค.ศ.1934 ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

ครั้งที่ 5 ค.ศ.1958 ที่กรุงลิสบอน ประเทศตุรกี

ครั้งที่ 6 ค.ศ.1967 ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน

ครั้งที่ 7 ค.ศ.1979 ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน

ครั้งที่ 8 ค.ศ.1981 เป็นการเจรจาในรอบเจนีวา/ไนโรบี ได้เกิดความขัดแย้งกันระหว่าง

ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศอุตสาหกรรมทำให้การเจรจาในรอบดังกล่าวล้มเหลวต่อมาได้มีความพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวของบรรดาประเทศอุตสาหกรรมโดยได้นำเรื่องดังกล่าวได้เจรจาในข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าโลกหรือเกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) จนประสบความสำเร็จสามารถตกลงกันได้และบรรจุข้อตกลงเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในความตกลงว่าด้วยสิทธิทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า

อนุสัญญากรุงปารีสถือเป็นอนุสัญญาว่าด้วยความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นประเพณีปฏิบัติ โดยได้วางระบบและหลักในการคุ้มครองทรัพย์สินในทางอุตสาหกรรมและได้รับการยอมรับจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในปี ค.ศ.1996 มีประเทศสมาชิกถึง 140 ประเทศ อนุสัญญากรุงปารีสเปิดโอกาสให้กับทุกประเทศเข้าเป็นภาคีโดยส่งตราสารการให้สัตยาบัน หรือ ภยานุวัติต่อเลขานุการองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก บทบัญญัติเนื้อหาของอนุสัญญากรุงปารีส ประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมเช่น การประดิษฐ์ เครื่องหมายการค้า แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแบบผลิตภัณฑ์หรือรถประ โยชน์ ชื่อการค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การป้องกันการแข่งขันไม่เป็นธรรม เป็นต้น (สิริรัตน์ ศุภรัตน์, 2540, หน้า24)

2. ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ในปี ค.ศ.1945 ประเทศต่างๆ ในโลกได้รวมตัวกันเพื่อต้องการวางหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศให้มีความเป็นธรรมและสามารถค้าขายกันได้อย่างเสรี โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งจะลด ยกเลิก กำแพงภาษีและระบบโควตา ตามแนวความคิดของคอร์ดลีย์ ฮุลล์ (Cordell Hull) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศในสมัยประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี ราเวลท์ แต่ไม่สามารถรวมตัวกันได้สำเร็จเนื่องจากสหรัฐอเมริกาไม่เห็นถึงประโยชน์ถึงกฎเกณฑ์ดังกล่าวและสภาองเกรสไม่เห็นด้วย แต่ 23 ประเทศที่เหลือต้องการให้ความคิดดังกล่าวเกิดผลในทางปฏิบัติ จึงรวมตัวกันร่างข้อตกลงว่าด้วยภาษีและการค้า โดยยกร่างสำเร็จในปี ค.ศ.1947 ในเบื้องต้นใช้กับประเทศสมาชิกจำนวน 23 ชาติ

ข้อตกลงดังกล่าวได้มีการต่อรองมาตามลำดับจนถึงการเจรจาอบอูรุกวัย ที่เมืองมารร์ราเคช ประเทศโมร็อกโค เมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ.1994 ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมจำนวน 111 ประเทศก็สามารถบรรลุข้อตกลงและร่วมลงนามในข้อตกลงว่าด้วยภาษีและการค้าเป็นผลสำเร็จ และองค์การค้าโลก ได้ถือกำเนิดขึ้นที่เมื่อเดือนมกราคม 1995 เพื่อสานต่อข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าโลกหรือแอกดต์ ให้เป็นรูปธรรมและให้นำไปบังคับใช้กับประเทศสมาชิก โดยให้เป็นองค์กรที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการค้าและเศรษฐกิจโลก เบื้องหลังความสำเร็จนี้เกิดจากการผลักดันของประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเชื่อว่าการค้าเสรีจะเป็นวิธีที่จะช่วยแก้ไขความตกต่ำทางเศรษฐกิจภายในประเทศของตน ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วย ภาษีศุลกากรและการค้าโลกหรือแอกดต์ ประกอบด้วยข้อตกลงต่างๆ 15 ข้อตกลง และความตกลงว่า ด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า เป็นหนึ่งในข้อตกลงดังกล่าวที่ประเทศไทย จะต้องนำมาปฏิบัติ (จารุสดา เรื่องสุวรรณ, 2540, หน้า 1-5)

4.2 ประวัติความเป็นมาการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยเริ่มใช้กฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า มาตั้งแต่มีการประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ในปี พ.ศ.2450 แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกในปี พ.ศ.2500 และมีประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแทนจนถึงปัจจุบัน โดยยังมีส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าอยู่ในส่วนของมาตรา 272, 273, 274 และ 275 ต่อมาในปี พ.ศ.2453 ได้มีการจัดตั้งหอทะเบียนเครื่องหมายการค้าขึ้นในกระทรวงเกษตราธิการ และมีการออกกฎหมายพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าและยี่ห้อการค้าขาย พ.ศ.2457 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับแรกของไทย ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ต่อมาในสมัยรัชการที่ 6 ได้มีการจัดตั้งกรมทะเบียนการค้าขึ้น และได้โอนงานรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจากกระทรวงเกษตราธิการมาเป็นหน้าที่รับผิดชอบของกรมทะเบียนการค้า จนกระทั่งปี พ.ศ.2474 ในรัชการที่ 7 จึงมีการยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเครื่องหมายการค้า และยี่ห้อการค้าขาย พ.ศ.2457 และประกาศใช้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2474 กฎหมายฉบับนี้ยึดตามแนวทางกฎหมายเครื่องหมายการค้าของอังกฤษ และต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขอีก 2 ครั้ง ในปี พ.ศ.2476 และปี พ.ศ.2500 หลังจากที่มีการใช้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2474 มาเป็นเวลานาน บทบัญญัติต่างๆ เกิดความล้าสมัยไม่อาจใช้คุ้มครองเจ้าของเครื่องหมายการค้าเพียงพอ ในปี พ.ศ.2534 จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าปี พ.ศ.2534 ใช้บังคับแทน

จากกรณีที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลก ทำให้ประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้ ได้ตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า โดยที่พันธกรณีดังกล่าวประเทศไทยจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2543) เพื่อให้สอดคล้องกับระบบของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นมาตรฐานสากล

การคุ้มครองเครื่องหมายการค้าตามกฎหมายตากกฎหมายไทยจากอดีตถึงปัจจุบันมีดังนี้

1. กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 มาตรา 235-238 (ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499)
2. พระราชบัญญัติลักษณะเครื่องหมายการค้าและยี่ห้อการค้าขาย พ.ศ.2457 (ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าพ.ศ. 2474)
3. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าพ.ศ.2474 (ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534)

4. ประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า มาตรา 273-235 ใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบัน

5. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 ใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบัน

ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้ายังมีผลใช้บังคับอยู่ คือ ประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า มาตรา 273-275 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543

ตามที่กล่าวมาในเบื้องต้นประเทศไทยได้ตรากฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าออกมาตามลำดับหลายฉบับ ซึ่งมีทั้งบทบัญญัติคุ้มครองเป็นกฎหมายทั่วไปและมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ

4.3 แนวความคิดพื้นฐานของการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

แนวความคิดพื้นฐานของการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าของประเทศต่างๆ ทั่วโลกไม่ว่าระบบกฎหมายใดต่างยอมรับหลักการข้อหนึ่งคือ เจ้าของเครื่องหมายการค้าอาจได้มาซึ่งสิทธิเด็ดขาด ในเครื่องหมายการค้าเมื่อกระทำการถูกต้องตามขั้นตอนของการได้มาซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้าตามที่บัญญัติไว้ในระบบกฎหมายของประเทศนั้น หลักเกณฑ์การได้มาซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้าของประเทศต่างๆ ในโลกโดยมีความแตกต่างเกี่ยวกับเงื่อนไขการใช้เครื่องหมายการค้าก่อนจดทะเบียน โดยสามารถจำแนกออกได้ 3 ระบบคือ (รัชชัย สุขผลศิริ, 2536, หน้า 11)

1. ระบบเครื่องหมายการค้าที่จะนำมาจดทะเบียนได้จะต้องมีการใช้เครื่องหมายการค้า นั้น กับสินค้ามาก่อน

2. ระบบเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จะนำมาจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะต้องให้การรับรองว่าตนประสงค์ที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้น โดยไม่ต้องมีการใช้เครื่องหมายนั้นกับสินค้า ก่อน

3. ระบบให้สิทธิเด็ดขาด แก่เจ้าของเครื่องหมายที่นำเครื่องหมายการค้ามาจดทะเบียน โดยไม่มีเงื่อนไขว่าจะต้องมีการใช้เครื่องหมายมาก่อนหรือต้องรับรองว่ามีความประสงค์ที่จะใช้จริง แต่ต้องอยู่ในเงื่อนไขว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าจะต้องมีการใช้เครื่องหมายการค้าภายในระยะเวลาหนึ่ง มิฉะนั้นสิทธิในเครื่องหมายการค้าอาจถูกเพิกถอนได้ การให้ความคุ้มครอง

เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน หลักปฏิบัติสากลที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกถือปฏิบัติคือคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนภายในราชอาณาจักรเท่านั้น

4.3.1 การคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

การคุ้มครองเครื่องหมายการค้านั้นจะได้รับการคุ้มครองโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายเครื่องหมายการค้า เมื่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้นำเครื่องหมายที่สร้างสรรค์ ไปยื่นขอจดทะเบียน ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัดในส่วนภูมิภาค ซึ่งเจ้าของเครื่องหมายจะต้องมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบคำขอการพิจารณาจำพวกและรายการสินค้าและบริการที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองให้ชัดเจน พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย

การคุ้มครองเครื่องหมายการค้านี้มีประโยชน์ในด้านเจ้าของเครื่องหมายการค้าและด้านผู้บริโภค กล่าวคือ เครื่องหมายการค้าใช้ประโยชน์ในการที่จะทำให้ผู้บริโภคสามารถจดจำ และเรียกขานสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้า ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคสามารถแยกแยะ เลือกซื้อสินค้านั้นได้ โดยไม่สับสนกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น รวมทั้งสามารถเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพตามต้องการ และผู้ผลิตสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าอีกด้วย

4.3.2 เหตุผลของการให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้า

เหตุผลของการให้ความคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้าแยกออกพิจารณาเป็น 3 ทางคือ

1. เหตุผลของเจ้าของเครื่องหมายการค้า เนื่องจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นผู้ประดิษฐ์ คิดค้น หรือทำให้ได้มาซึ่งเครื่องหมายการค้าโดยต้องลงทุน ลงแรงในการได้มาเพื่อประสงค์ที่จะใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าของตน โดยมุ่งหมายที่จะให้สาธารณชนสามารถแยกแยะได้ว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของตนต่างกับผู้อื่น การที่สินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นจะทำให้เป็นที่รู้จักในหมู่ผู้บริโภคเจ้าของเครื่องหมายการค้าจะต้องมีการโฆษณา และต้องมีการพัฒนาตัวสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าให้มีคุณภาพที่ดี ซึ่งเจ้าของเครื่องหมายการค้าจะต้องมีการลงทุนเป็นจำนวนมาก จึงมีความประสงค์ที่จะได้รับการคุ้มครองจากรัฐมิให้ผู้อื่นผู้ใดนำเครื่องหมายการค้าของตนไปใช้

2. เหตุผลของสาธารณชนและผู้บริโภค ตามที่กล่าวมาเบื้องต้นเครื่องหมายการค้า นั้นถ้าใช้กับตัวสินค้าจะมีคุณค่าในทางเศรษฐกิจและบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ การให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าจึงเท่ากับว่าเป็นการให้ความคุ้มครองระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย และประโยชน์ที่ได้รับจะตกกับสาธารณชน นอกจากนี้หน้าที่ของเครื่องหมายการค้าในการแยกแยะ บ่งชี้ให้สาธารณชนทราบถึงเจ้าของสินค้าและแหล่งที่มาของสินค้า การให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าจึงเป็นการคุ้มครองสาธารณชนมิให้สับสนหลงผิดถูกเอาเปรียบจากผู้กระทำการโดยไม่สุจริต

3. เหตุผลทางภาครัฐ สามารถกำหนดนโยบายในการคุ้มครองให้เป็นไปได้เพื่อความสงบสุข ความมั่นคง ทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ นอกจากนี้ยังมีรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่ออายุเครื่องหมายการค้าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอีกด้วย

4.3.3 เครื่องหมายการค้าที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง

เครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาชนิดหนึ่งที่มีการพัฒนาการอย่างเป็นลำดับและต่อเนื่องตามการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจโลก ในอดีตเครื่องหมายการค้ามีการใช้ที่ไม่หลากหลายโดยวัตถุประสงค์หลักมุ่งที่จะใช้เครื่องหมายการค้ากับตัวสินค้าเพื่อให้สาธารณชนสามารถแยกแยะได้ว่าสินค้านั้นเป็นของผู้ใด และมีแหล่งที่มาจากที่ใด แต่ในปัจจุบันเครื่องหมายการค้าได้มีการพัฒนาการใช้ขยายออกไปหลากหลายยิ่งขึ้น โดยนอกจากจะใช้กับสินค้าแล้วยังใช้กับการให้บริการ การรับรองคุณภาพ เครื่องหมายการค้าปัจจุบันที่กฎหมายคุ้มครอง เช่น เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายร่วม

นอกจากเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะโดยทั่วไปดังกล่าว กฎหมายยังมีแนวความคิดขยายให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะพิเศษอีก เช่น ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป เป็นต้น

การคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายเป็นพัฒนาการของความพยายามจะให้ความคุ้มครองเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายในระดับนานาชาติ โดยบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายบัญญัติขึ้นเป็นครั้งแรกในกฎหมายระหว่างประเทศคือ อนุสัญญากรุงปารีส หลักการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ในปัจจุบันได้รับการยอมรับจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยประเทศไทยได้คุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 46 วรรคสอง สำหรับเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะพิเศษอื่นๆ เช่น

1. สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ที่ได้รับความคุ้มครองหมายถึงสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่แสดงว่าสินค้านั้นมีที่มาจากดินแดน เขต หรือท้องถิ่นใด ซึ่งคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะของสินค้านี้มีความเกี่ยวพันอย่างสำคัญกับแหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์นั้นๆ การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีแนวความคิดจากการป้องกันความสับสนของผู้บริโภค และคุ้มครองเจ้าของสินค้าทำนองเดียวกับแนวความคิดของกฎหมายเครื่องหมายการค้าแต่มีความแตกต่างกับเครื่องหมายการค้ากล่าวคือไม่อาจโอนหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นที่ไม่มีสิทธิตามกฎหมาย

ในกรอบข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า ที่บทบัญญัติพิเศษสำหรับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่จะไม่ให้บุคคลอื่นใช้ถึงแม้ว่าจะได้มีการระบุไว้

ชัดเจนว่าสินค้าดังกล่าวมิใช่สินค้าของเจ้าของ แต่เป็นสินค้าที่เป็นประเภทเดียวกับสินค้าที่แท้จริง การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพจะต้องทำเป็นกฎหมายเฉพาะ ถ้าใช้หลักกฎหมายลักษณะละเมิดและหลักการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตอาจก่อให้เกิดปัญหาได้ เช่น ปัญหาการตีความสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ว่าสินค้านั้นต้องมาจากเขตภูมิศาสตร์นั้น โดยตรง หรือผลิตอยู่ในเขตภูมิศาสตร์นั้น นอกจากนี้อาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอำนาจฟ้องว่าใครเป็นผู้เสียหายในกรณีถูกละเมิดสิทธิ เป็นต้น สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปัจจุบันประเทศไทยได้ให้การคุ้มครองโดยออกเป็นกฎหมายเฉพาะ โดยได้บัญญัติคุ้มครองไว้ในพระราชบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2546

2. การลงขาย มีที่มาจากหลักกฎหมายในระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ที่มีวิวัฒนาการเพื่อการคุ้มครองการแข่งขันที่เป็นธรรมอย่างเสรี การคุ้มครองในเรื่องลงขายสินค้าของตนว่าเป็นสินค้าของผู้อื่นนั้นศาลอังกฤษได้วินิจฉัยวางหลักการคุ้มครองตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 โดยคำวินิจฉัยของศาลอังกฤษที่วางหลักในเรื่องการลงขายได้ดีเป็นคำพิพากษาศาลสูง โดยได้วางหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

- 2.1 มีการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ
- 2.2 ในทางการค้าโดยผู้ประกอบกิจการค้า
- 2.3 ต่อลูกค้าหรือผู้บริโภค
- 2.4 ในประการที่สังเกตเห็นได้ว่าอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจหรือชื่อเสียงทางการค้าของผู้อื่น

ในเรื่องการลงขายได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 46 (พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2474 มาตรา 29 วรรคสอง) และศาลฎีกาได้วางหลักในเรื่องลงขายไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 343/2503 โดยได้วางหลักไว้ว่าการลงขายนั้นไม่ใช่แต่เป็นการลงในวัตถุเท่านั้น แต่ขยายครอบคลุมไปถึงการลงในความเป็นเจ้าของด้วย ซึ่งหลักที่ศาลฎีกาได้วางใกล้เคียงกับการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป เพราะได้ขยายความคุ้มครองไปถึงสาธารณชนมิให้สับสนหลงผิด ความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าอีกด้วยไม่ว่าเครื่องหมายดังกล่าวจะได้จดทะเบียนไว้หรือไม่

3. ชื่อทางการค้า ได้รับการคุ้มครองตามอนุสัญญากรุงปารีส ซึ่งกำหนดว่าจะต้องคุ้มครองชื่อทางการค้าโดยปราศจากเงื่อนไขการยื่นคำขอหรือจดทะเบียน และไม่ว่าชื่อทางการค้านั้นจะเป็นส่วนของเครื่องหมายการค้าหรือไม่

ในประเทศไทยการคุ้มครองเครื่องมือทางการค้ามีการพัฒนาคู่กับหลักการลงขายของประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบคอมมอนลอว์ กล่าวคือพัฒนาตามหลักคำพิพากษาของศาลฎีกา โดยศาลฎีกาไทยใช้หลักกฎหมายการใช้สิทธิโดยสุจริต และหลักกฎหมายในลักษณะละเมิดใน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หลักการคุ้มครองชื่อทางการค้าที่ศาลฎีกาวางหลักไว้คือให้การคุ้มครองโดยไม่ต้องมีการยื่นคำขอไม่ต้องจดทะเบียน และไม่คำนึงว่าชื่อทางการค้านั้นจะเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องหมายการค้าหรือไม่ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2350/2531) แต่ศาลฎีกาวางหลักเพิ่มเติมว่าการใช้ชื่อทางการค้าที่เหมือนกันอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดได้กิจการของโจทก์และกิจการของจำเลยจะต้องเป็นกิจการประเภทเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องใกล้ชิดกัน

4. การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม หลักในเรื่องการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมหรือหลักการเอาไปโดยไม่สุจริตได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญากรุงปารีส ดังนี้คือ

4.1 ประเทศภาคีจะต้องให้ความคุ้มครองโดยให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การกระทำการแข่งขันที่ขัดต่อวิปฏิบัติโดยสุจริตในทางอุตสาหกรรมหรือการค้าเป็นการกระทำที่เป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

4.3 โดยเฉพาะสิ่งต่อไปนี้จะกระทำมิได้

(1) การกระทำใดๆ ที่มีลักษณะเป็นการสร้างความสับสนกับสถานประกอบการ กิจการ หรือการค้าของกลุ่ม

(2) การกล่าวอ้างอันเป็นเท็จในทางการค้าที่เสียหายต่อสถานประกอบการหรือกิจการ หรือการค้าของกลุ่ม

(3) การใช้สิ่งบ่งชี้ หรือข้อกล่าวอ้างใดๆ ในทางการค้าอันเป็นการลวงสาธารณชนเกี่ยวกับประเภท กระบวนการผลิต ลักษณะ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หรือปริมาณของสินค้า

ในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมโดยเฉพาะ แต่บัญญัติไว้โดยกระจัดกระจายในกฎหมายต่างๆ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 5, 18, 421 ในเรื่องการคุ้มครองป้องกันความสับสนของชื่อทางการค้า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 ในเรื่องการกล่าวหรือโฆษณาแพร่หลายซึ่งข้อความอันเป็นเท็จในทางการค้า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 46 วรรคสอง ในเรื่องลวงขาย ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 323, 324 และพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ.2545 ในเรื่องความลับทางการค้า เป็นต้น

5. โดเมนเนม คือ “ที่อยู่” หรือ “หน้าร้าน” ของผู้ประกอบการค้าในอินเทอร์เน็ต โดเมนเนมจึงถือเป็นชื่อหรือเครื่องหมาย หรือสิ่งบ่งชี้เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถแยกแยะถึงความแตกต่างได้ว่าผู้ประกอบการที่ใช้โดเมนเนมนี้แตกต่างกับผู้ประกอบการรายอื่น ในปัจจุบัน

บทบัญญัติในพระบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ยังมีได้ขยายการคุ้มครองไปถึงโดเมนเนมโดยตรง

4.3.4 เจื่อนใจในการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

โดยทั่วไปเจื่อนใจในการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้ามี 2 ประเภทคือ (ปริญญา ศิผดุง, 2544, หน้า 12)

1. เจื่อนใจเด็ดขาด ในการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าขยายความรวมถึงเจื่อนใจต่างๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวกับตัวเครื่องหมายการค้า โดยเจื่อนใจเด็ดขาดนี้รวมถึงลักษณะบ่งเฉพาะไม่มีลักษณะหลอกหลวง หรือไม่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนซึ่งขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมของแต่ละสังคม

2. เจื่อนใจไม่เด็ดขาดในการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าจะเกี่ยวข้องกับกรณีขัดแย้ง หรืออาจจะขัดแย้งกับเครื่องหมายการค้าอื่นที่จดทะเบียนได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแล้วขึ้นอยู่กับแล้วแต่กรณี

4.3.5 ขอบเขตของการให้ความคุ้มครอง

ขอบเขตของการให้ความคุ้มครอง (วัส ดิงสมิตร, 2545, หน้า 95) เครื่องหมายการค้าเมื่อได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ระบบกฎหมายกำหนดจะได้มาซึ่ง การคุ้มครอง หลักในการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ในโลกที่ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้ามีดังนี้

1. การละเมิดสิทธิโดยการ ใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าที่จดทะเบียนไว้ เครื่องหมายการค้าที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นระบบจดทะเบียนหรือระบบโดยการใช้ ถ้าเจ้าของเครื่องหมายการค้าปฏิบัติตามเจื่อนใจที่กฎหมายบัญญัติไว้จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยจะมีสิทธิแต่ผู้เดียว ในอันที่จะหวงห้ามมิให้ผู้อื่นมาแสวงหาประโยชน์สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้โดยไม่ได้รับอนุญาต

2. การนำเข้าซ้อณ หมายถึงการนำสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าโดยถูกต้องจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศ โดยปราศจากความยินยอมของเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น

3. การลวงขาย (Passing Off) หมายถึงการที่บุคคลหนึ่งเอาสินค้าของตนไปขายโดยแสดงว่าเป็นสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้า เป็นการให้ความคุ้มครองสาธารณชนมิให้สับสนหลงผิดในสินค้าหรือแหล่งกำเนิดสินค้า

4.3.6 การให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าตามกฎหมายเฉพาะและกฎหมายทั่วไป

การให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าตามกฎหมายแยกออกพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ตามหลักการและเจตนารมณ์ และตามลักษณะของกฎหมาย

1. หลักการและเจตนารมณ์ กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่มีอยู่ในปัจจุบันมีเนื้อหาแบ่งตามแหล่งที่มาได้ 3 ประเภทดังนี้ (ปรีดี เกษมทรัพย์, 2539, หน้า 362-363)

1.1 บทบัญญัติที่มาจากขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีหรือกฎหมายประเพณี กฎหมายประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องในครอบครัวที่มีมาจากขนบธรรมเนียมและศีลธรรมที่มีอยู่ในสังคม การตีความต้องพิจารณาจากธรรมเนียมจารีตประเพณีเป็นสำคัญจึงจะตีความกฎหมายได้ถูกต้อง

1.2 บทบัญญัติที่มาจากหลักกฎหมายหรือหลักนิติศาสตร์ กฎหมายประเภทนี้เกิดขึ้นโดยเหตุผลทางนิติศาสตร์ทางกฎหมายบางประการ และพัฒนาขึ้นเป็นสถาบันกฎหมายไม่ใช่เหตุผลทางศีลธรรม จะต้องทำความเข้าใจในหลักการกฎหมายและประวัติศาสตร์กฎหมายจึงจะใช้และตีความกฎหมายประเภทนี้ได้ดี

1.3 บทบัญญัติที่เกิดขึ้นจากเหตุผลทางเทคนิค ความถูกต้องเกิดจากการตั้งกฎเกณฑ์ บัญญัติขึ้นด้วยเหตุพิเศษบางประการ โดยเฉพาะการใช้และการตีความกฎหมายประเภทนี้ต้องค้นหาเหตุผลพิเศษที่เป็นต้นเหตุของกฎหมายนั้นๆ โคนค้นหาเจตนารมณ์ของผู้บัญญัติกฎหมาย หรือความมุ่งหมายของกฎหมาย

2. ลักษณะของกฎหมาย แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

2.1 กฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายพิเศษ หมายความว่ากฎหมายที่มีข้อความที่ใช้บังคับจำกัดบุคคล เฉพาะเรื่อง เช่น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเฉพาะการกระทำที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า เป็นต้น (หยุด แสงอุทัย, 2544, หน้า 109)

2.2 กฎหมายทั่วไป หมายความว่ากฎหมายที่มีข้อความที่ใช้บังคับทั่วไปโดยไม่จำกัดบุคคล สถานที่ เวลา ฯลฯ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น โดยเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับบุคคลทั่วไป และใช้บังคับทั่วราชอาณาจักร

การแบ่งแยกประเภทกฎหมายทั่วไปและกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายลักษณะพิเศษ มีหลักและประโยชน์ทั่วไปดังนี้

1. โดยทั่วไปแล้วถ้ากฎหมายทั่วไป และกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายลักษณะพิเศษ มีบทบัญญัติใช้บังคับเป็นเรื่องเดียวกัน และออกบังคับในขณะเดียวกัน ต้องใช้บทบัญญัติที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายลักษณะพิเศษ โดยไม่ต้องใช้บทบัญญัติในกฎหมายทั่วไป เพราะถือว่ากฎหมายพิเศษต้องมาก่อนกฎหมายทั่วไป

2. ในกรณีที่กฎหมายสองฉบับออกบังคับใช้ในเวลาต่างกัน แต่มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นเรื่องเดียวกันแยกออกพิจารณาได้ดังนี้คือ

2.1 ถ้ากฎหมายที่บัญญัติและใช้บังคับก่อนกับกฎหมายที่บัญญัติใช้บังคับภายหลังต่างก็เป็นกฎหมายที่บัญญัติออกมาใช้โดยทั่วไปและมีข้อความอย่างเดียวกันหรือขัดแย้งกัน กรณีนี้ต้องถือหลักว่ากฎหมายที่บัญญัติภายหลังยกเลิกกฎหมายที่บัญญัติก่อนตาม

2.2 ถ้ากฎหมายที่บัญญัติและใช้บังคับก่อนเป็นกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายพิเศษแต่กฎหมายที่บัญญัติออกใช้บังคับภายหลังเป็นกฎหมายทั่วไปและมีข้อความอย่างเดียวกันหรือขัดแย้งกัน โดยปกติจะถือว่ากฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังอันมีลักษณะเป็นบทบัญญัติกฎหมายทั่วไปไม่ลบล้างบทบัญญัติของกฎหมายพิเศษที่บัญญัติและใช้บังคับก่อนตาม

2.3 ถ้ากฎหมายที่บัญญัติและใช้บังคับก่อนเป็นกฎหมายทั่วไป แต่กฎหมายที่บัญญัติออกใช้บังคับภายหลังเป็นกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายพิเศษและมีข้อความอย่างเดียวกันหรือขัดแย้งกัน โดยปกติจะถือว่ากฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังอันมีลักษณะเป็นบทบัญญัติกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายพิเศษ ลบล้างบทบัญญัติของกฎหมายทั่วไปที่บัญญัติและใช้บังคับก่อน

อย่างไรก็ดีหลัก กฎหมายที่เป็นบทบัญญัติทั่วไปซึ่งบัญญัติไว้ภายหลังไม่ลบล้างกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายพิเศษที่บัญญัติขึ้นและใช้บังคับก่อน แนวความคิดของนักกฎหมายสมัยใหม่และตำรากฎหมายสมัยใหม่ถือว่าไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป โดยมีความเห็นว่าต้องตีความกฎหมายทั่วไปที่บัญญัติไว้ภายหลังว่าประสงค์ที่จะใช้บัญญัติของกฎหมายเฉพาะหรือกฎหมายพิเศษนั้นต่อไปหรือไม่ ซึ่งพิจารณาจากเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายทั่วไป ในกรณีเช่นนี้ถ้ากฎหมายทั่วไปที่บัญญัติใช้ภายหลังประสงค์ที่จะให้ใช้กฎหมายทั่วไปมักจะบัญญัติไว้เป็นพิเศษในพระราชบัญญัติให้ใช้กฎหมายหรือในตัวพระราชบัญญัตินั่นเอง